

Seat No. _____

HJ-16080001040300

B. Com. (Sem. IV) Examination

April - 2023

Corporate Accounting - 2

(Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

1 માહી લિ. અને ઓમ લિ.ના તા. 31-3-2023ના રોજનાં પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે : 20

દેવાં	માહી લિ. (રૂ.)	ઓમ લિ. (રૂ.)	મિલકતો	માહી લિ. (રૂ.)	ઓમ લિ. (રૂ.)
10%ના રૂ. 10નો તેવા પૂરા ભરાયેલા પ્રેફરન્સ શેર	1,00,000	75,000	પાઘડી	45,000	—
રૂ. 10ના પૂરા ભરાયેલા ઈક્વિટી શેર	2,50,000	1,50,000	જમીન-મકાન	1,25,000	75,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	15,000	—	યંત્રો	1,00,000	1,00,000
સામાન્ય અનામત	40,000	35,000	સ્ટોક	85,000	68,000
નફા-નુકસાન ખાતું	5,000	10,000	દેવાદારો	1,35,000	55,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	25,000	—	બેન્ક સિલક	—	12,000
લેણદારો	75,000	55,000	રોકડ સિલક	8,000	2,000
			બાંયધરી કમિશન	12,000	13,000
	5,10,000	3,25,000		5,10,000	3,25,000

આ તારીખે બંને કંપનીએ સંયોજિત થવાનું નક્કી કર્યું અને રૂ. 10નો એક એવા 1,00,000 ઈક્વિટી શેર અને રૂ. 100નો એક એવા 5,000, 11%ના પ્રેફરન્સ શેરની સત્તાવાર થાપણ સાથે એક નવી કંપની અમીધારા લિ.ની સ્થાપના કરી. નીચેની શરતો મંજૂર કરવામાં આવી :

- (1) માહી લિ.નાં પાંચ ઈક્વિટી શેરના બદલામાં નવી કંપનીના ચાર ઈક્વિટી શેર પૂરા ભરપાઈ શેરદીઠ રૂ. 12 લેખે આપવામાં આવશે.
- (2) માહી લિ.ના પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને નવી કંપનીના 1,000, 11%ના પ્રેફરન્સ શેર મૂળ કિંમતે આપવામાં આવશે.
- (3) માહી લિ.નાં યંત્રો અને સ્ટોકની કિંમત અનુક્રમે રૂ. 80,000 અને રૂ. 1,12,500 આંકવામાં આવી. દેવાદારો 10% શકમંદ લેણાંને આધીન લેવામાં આવ્યા.
- (4) માહી લિ. પાસે વિસર્જન ખર્ચ માટે રૂ. 5,000 રહેવા દેવા.
- (5) ઓમ લિ.ને રૂ. 4,000 વિસર્જન ખર્ચ પેટે આપવામાં આવશે.
- (6) ઓમ લિ.ના પાઘડી, યંત્રો અને સ્ટોકની કિંમત અનુક્રમે રૂ. 15,000, રૂ. 90,000 અને રૂ. 65,000 આંકવામાં આવી.
- (7) ઓમ લિ.ના પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને નવી કંપનીના 750, 11%ના પ્રેફરન્સ શેર મૂળ કિંમતે તથા રૂ. 12,000 રોકડા આપવામાં આવશે.

(8) ઓમ લિ.નાં ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોને જરૂરી સંખ્યામાં નવી કંપનીના ઈક્વિટી શેર 20% પ્રીમિયમ આપવામાં આવશે.
ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે અમીધારા લિ.ના ચોપડે આમનોંધ લખો અને શરૂઆતનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

1 વાણી લિ. અને જ્યા લિ.ના તા. 31-3-2023ના રોજનાં પાકા સરવૈયા 20 નીચે મુજબ છે :

દેવાં	વાણી લિ. (રૂ.)	જ્યા લિ. (રૂ.)	મિલકતો	વાણી લિ. (રૂ.)	જ્યા લિ. (રૂ.)
10%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10નો)	8,00,000	4,00,000	પાઘડી	4,00,000	—
ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10નો)	12,00,000	12,00,000	કાયમી મિલકતો	18,00,000	10,00,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	—	2,00,000	સ્ટોક	6,60,000	6,00,000
સામાન્ય અનામત	6,00,000	—	દેવાદારો	4,80,000	3,00,000
14%ના ડિબેન્ચર	4,00,000	2,00,000	અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	40,000	60,000
લેણદારો	5,00,000	4,00,000	રોકડ / બેન્ક	3,60,000	4,00,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	3,00,000	2,00,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	60,000	40,000
			નફા-નુકસાન ખાતું	—	2,00,000
	38,00,000	26,00,000		38,00,000	26,00,000

બંને કંપનીઓએ સંયોજન કરવાનું નક્કી કર્યું અને ભાવિન લિ.ના નામથી એક નવી કંપની રૂ. 10નો એક તેવા રૂ. 50,00,000માં વહેંચાયેલી સત્તાવાર ઈક્વિટી શેરમૂડી સાથે સ્થાપવામાં આવી. સંયોજન અંગેની શરતો નીચે મુજબ નક્કી થઈ :
વાણી લિ. માટે :

- (1) ઈક્વિટી શેરધારકોને તેમના દરેક 3 ઈક્વિટી શેર સામે નવી કંપની તેના 4 ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ રૂ. 12 લેખે આપશે.
- (2) પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને દરેક 4 પ્રેફરન્સ શેરની સામે નવી કંપની 5 ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ રૂ. 12 લેખે આપશે.
- (3) 14%ના ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને 15% પ્રીમિયમ મળે તે રીતે નવી કંપની પોતાના રૂ. 100નો એક તેવા 10%ના ડિબેન્ચર 8%ના વટાવથી આપશે.
- (4) નવી કંપની રૂ. 80,000 રોકડા આપશે.
- (5) સંયોજન પહેલા વાણી લિ. તેના કામદારોને તેમની પ્રોવિડન્ટ ફંડની રકમ ચૂકવી આપશે.
- (6) નવી કંપની વાણી લિ.ની તમામ મિલકતો અને દેવાં નીચે મુજબ લઈ લેશે :
  - (a) કાયમી મિલકતોની ચોપડે કિંમત તેની બજાર કિંમતના 60% જેટલી છે, જે બજાર કિંમત મુજબ ગણવાની છે.
  - (b) દેવાદારો 10% ધાલખાધ અનામતને આધીન લેવાશે.
  - (c) અન્ય મિલકતો અને દેવાં ચોપડે કિંમતથી લેવાશે.

જીયા લિ. માટે :

- (1) કાયમી મિલકતોની કિંમત 40% વધુ ગણવાની છે.
- (2) સ્ટોકની કિંમત રૂ. 5,40,000 ગણવાની છે.
- (3) અન્ય મિલકતો અને દેવાં ચોપડે કિંમતથી લેવાશે.
- (4) પાઘડી પેટે રૂ. 2,00,000 ગણવાના છે.
- (5) દેવાદારો 10% ઘાલખાધ અનામતને આધીન લેવાશે.
- (6) 14%ના ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને નવી કંપની તેના 10%ના ડિબેન્ચર એ રીતે આપશે કે જેથી વ્યાજની તેટલી જ આવક મળે.
- (7) નવી કંપની 1,60,000 ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ રૂ. 12 લેખે આપશે. ખરીદ કિંમતની બાકીની રકમ રોકડેથી ચૂકવશે.

નવી કંપનીએ બાકી વધેલા ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ 20%ના પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા. ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે ભાવિન લિ.ના ચોપડે આમનોંધ લખો અને શરૂઆતનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

2 રામ લિમિટેડ અને સીતા લિમિટેડના તા. 31-3-2023નાં રોજનાં પાકા સરવૈયા 20 નીચે મુજબ હતા :

જવાબદારીઓ	રામ લિ. (રૂ.)	સીતા લિ. (રૂ.)	મિલકતો	રામ લિ. (રૂ.)	સીતા લિ. (રૂ.)
ભરપાઈ શેરમૂડી :			કાયમી મિલકતો	21,60,000	12,00,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી			રોકાણો (બજાર કિંમત		
દરેક રૂ. 100ના			રૂ. 2,00,000)	—	1,80,000
પૂરા ભરાયેલા શેર	16,00,000	—	ચાલુ મિલકતો	7,20,000	5,76,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક			પ્રાથમિક ખર્ચા	1,20,000	44,000
રૂ. 100ના શેરદીઠ			નફા-નુકસાન ખાતું	—	2,00,000
રૂ. 50 ભરાયેલા	—	12,00,000			
સામાન્ય અનામત	2,00,000	—			
12%ના ડિબેન્ચર	6,00,000	4,00,000			
લેણદારો	6,00,000	6,00,000			
	30,00,000	22,00,000		30,00,000	22,00,000

તા. 1-4-2023ના રોજથી રામ લિમિટેડ સીતા લિમિટેડને નીચેની શરતોએ સમાવી લેવાનું નક્કી કર્યું.

- (1) રામ લિમિટેડના ચોપડે દર્શાવેલ કાયમી મિલકતો તેની બજાર કિંમત કરતા 10% ઓછી છે, જ્યારે સીતા લિમિટેડની ચાલુ મિલકતોમાં રૂ. 1,76,000નો સ્ટોક છે, જે 10% વધુ કિંમતે આંકેલ છે.
- (2) ખરીદ કિંમત પેટે સીતા લિમિટેડના 10 ઈક્વિટી શેરના બદલામાં રામ લિમિટેડના 3 ઈક્વિટી શેરો પૂરા ભરાયેલા ગણીને બંને કંપનીના શેરોની આંતરિક કિંમત ધ્યાનમાં લઈને આપવા અને જરૂરી રકમ રોકડમાં ચુકવવી. સીતા લિમિટેડનાં ચોપડે જરૂરી ખાતાંઓ તૈયાર કરો અને રામ લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ આપો.

અથવા

2 અજય લિ.નું તા. 31-3-2023ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

20

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક		પાઘડી	15,000
રૂ. 10નો	1,20,000	જમીન અને મકાન	60,000
સામાન્ય અનામત	18,750	યંત્રો	60,000
નફા-નુકસાન ખાતું	13,500	રોકાણો	22,500
8%ના ડિબેન્ચર	45,000	સ્ટોક	30,000
લેણદારો	27,750	દેવાદારો	37,500
કરવેરાની જોગવાઈ	15,000	બેન્ક	15,000
	2,40,000		2,40,000

વિજય લિ.એ અજય લિ.ને સમાવી લેવાનું નક્કી કર્યું.

- (1) વિજય લિ. અજય લિ.ની પાઘડી અને અન્ય મિલકતો (રોકાણો સિવાય) લઈ લેવાનું કબૂલ્યું.
- (2) જૂના ડિબેન્ચર 8% પ્રીમિયમે પરત કરવા વિજય લિ.એ 16%ના નવા ડિબેન્ચર 10% વટાવે આપવા.
- (3) અજય લિ.ના 2 ઈક્વિટી શેરનાં બદલામાં વિજય લિ.ના 3 ઈક્વિટી શેર રૂ. 11ની બજાર કિંમતે આપવા.
- (4) અજય લિ.ના દરેક શેરદીઠ રૂ. 2 રોકડા આપવા.
- (5) સમાવેશ ખર્ચ રૂ. 3,000 ચુકવવો.
- (6) અજય લિ.એ રોકાણો રૂ. 24,000માં વેચ્યાં. વિજય લિમિટેડ પાસેથી મળેલ શેર પૈકી 1/3 ભાગના શેર દરેક રૂ. 10.50ના ભાવે વેચ્યા. કરવેરાની જવાબદારી રૂ. 18,000 નક્કી થઈ.
- (7) અજય લિ. જમીન-મકાનની કિંમત 25% વધુ આંકી. યંત્રોની કિંમત 20% ઓછી આંકી, સ્ટોકની કિંમત રૂ. 26,250 તથા દેવાદારો પર 5%ની જોગવાઈ કરવાની છે.

અજય લિ.ના ચોપડામાં,

- (1) માલ-મિલકત નિકાલ ખાતું
- (2) બેન્ક ખાતું
- (3) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોનું ખાતું અને વિજય લિ.ના ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધ લખો.

3 આશિષ લિ.નું તા. 31-3-2023ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 15

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ભરાયેલી થાપણ :		પેટન્ટ	2,45,000
5,000, 6%ના ક્યુ. પ્રેફરન્સ		મકાન	6,00,000
શેર દરેક રૂ. 100નો		દેવાદારો	1,20,000
પૂરા ભરાયેલા	5,00,000	સ્ટોક	1,80,000
6,000 ઈક્વિટી શેર દરેક		રોકડ સિલક	5,000
રૂ. 100નો પૂરા ભરાયેલ	6,00,000	નફા-નુકસાન ખાતું	1,50,000
5%ના ડિબેન્ચરો	1,00,000		
ડિબેન્ચર પર ચઢેલું વ્યાજ	20,000		
લેણદારો	80,000		
	13,00,000		13,00,000

નીચે પ્રમાણેની યોજના મંજૂર થઈ હતી :

- (1) એક કંપની હિરેન લિ. ઉપરનો ધંધો ખરીદી લેવા સ્થાપવી.
- (2) જૂની કંપનીમાં દર ત્રણ ઈક્વિટી શેર સામે નવી કંપની એક ઈક્વિટી શેર રૂ. 50નો પૂરા ભરાયેલા આપવા.
- (3) જૂની કંપનીમાં દર 5 પ્રેફરન્સ શેર સામે નવી કંપનીના 3 ઈક્વિટી શેર રૂ. 50નો પૂરો ભરાયેલો આપવા.
- (4) હિરેન લિ. એ ડિબેન્ચરો ધરાવનારાઓની પૂરી રકમ ચુકતે આપવી.
- (5) લેણદારોએ પોતાનાં નીકળતાં લેણાંના 80% રૂ. 50ના પૂરા ભરાયેલા નવી કંપનીના ઈક્વિટી શેરમાં ચુકતે લેવા.
- (6) પેટન્ટ અને નફા-નુકસાન ખાતાં માંડી વાળવાં.
- (7) પ્રેફરન્સ શેર ઉપર ચઢેલા ડિવિડન્ડ માટે જૂની કંપનીના 20 પ્રેફરન્સ શેર દીઠ નવી કંપનીનો એક ઈક્વિટી શેર રૂ. 50નો પૂરો ભરાયેલો આપવો.
- (8) નવી યોજનાથી જે રકમની બચત રહે તે મકાનની કિંમત ઘટાડવામાં વાપરવી.

આશિષ લિ.ના ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધ લખો.

અથવા

3 દિનેશ લિ.નું તા. 31-3-2023ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : **15**

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
બહાર પાડેલ શેરમૂડી :		પાઘડી	2,10,000
રૂ. 100નો એક એવા 1,750		જમીન-મકાન	3,13,250
ક્યુ. પ્રેફરન્સ શેર	1,75,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	2,45,000
રૂ. 100નો એક એવા		રોકડ સિલક	1,750
5,250 ઈક્વિટી શેર	5,25,000	નફા-નુકસાન ખાતું	1,05,000
5%ના ડિબેન્ચર	1,05,000		
લેણદારો	52,500		
દેવીહૂંડીઓ	17,500		
	8,75,000		8,75,000

પુનઃ રચના અંગેની યોજના નીચે મુજબ મંજૂર થઈ :

- (1) રૂ. 100નો એક એવા 11,375 ઈક્વિટી શેરથી સંદીપ લિ. નામની એક નવી કંપની સ્થાપવી.
- (2) જૂની કંપનીના દરેક ઈક્વિટી શેર પેટે નવી કંપનીનો એક ઈક્વિટી શેર આપવો જેના પર શેરદીઠ રૂ. 50 ભરપાઈ થયેલા ગણવાના છે.
- (3) જૂની કંપનીના દરેક પ્રેફરન્સ શેર પેટે નવી કંપનીના બે ઈક્વિટી શેર આપવો જેના પર શેરદીઠ રૂ. 50 ભરપાઈ થયેલા ગણવાના છે.
- (4) જૂની કંપનીના ડિબેન્ચર ધારકોને નવી કંપનીના પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલા 1,050 ઈક્વિટી શેર આપવા.
- (5) નવી કંપનીએ જૂની કંપનીના લેણદારો અને દેવીહૂંડીઓ લઈ લેવાની છે.
- (6) બાકીના બહાર નહીં પાડેલા શેર ડિરેક્ટરોએ લઈ લેવા અને તેના નાણાં ચૂકવી દેવા.
- (7) નવી કંપનીએ જૂની કંપનીની મિલકતો નીચેની શરતોએ લઈ લેવી :
  - (અ) પ્લાન્ટમાં રૂ. 1,05,000 માંડી વાળવા.
  - (બ) જરૂર મુજબ પાઘડીનો હવાલો નાખવો.

તમારે તૈયાર કરવાનાં છે :

- (અ) ખરીદ કિંમતની ગણતરી દર્શાવતું પત્રક
- (બ) દિનેશ લિ.ના ચોપડે જરૂરી ખાતાં
- (ક) સંદીપ લિ.નું પાકું સરવૈયું

4 આશા લિમિટેડનું તા. 31-03-2022નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. 15
તે જ દિવસે કંપનીનું સ્વૈચ્છિક વિસર્જન કરવામાં આવ્યું.

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
શેરમૂડી :		જમીન-મકાન	3,50,000
2,000, 12%ના પ્રેફરન્સ શેર		યંત્રો	1,60,000
દરેક રૂ. 100નો પૂરા ભરપાઈ	2,00,000	રોકાણો	75,000
‘A’ પ્રકારના 2,000 ઈક્વિટી		સ્ટોક	70,000
શેર દરેક રૂ. 100નો		દેવાદારો	61,300
(રૂ. 80 ભરપાઈ)	1,60,000	રોકડ સિલક	28,700
‘B’ પ્રકારના 1,500 ઈક્વિટી		નફા-નુકસાન ખાતું	80,000
શેર દરેક રૂ. 100નો		પ્રાથમિક ખર્ચા	25,000
(રૂ. 60 ભરપાઈ)	90,000		
‘C’ પ્રકારના 1,000 ઈક્વિટી			
શેર દરેક રૂ. 100નો			
(રૂ. 40 ભરપાઈ)	40,000		
10%ના ગીરો ડિબેન્ચરો	2,00,000		
ડિબેન્ચર પર ચઢેલું વ્યાજ	10,000		
લેણદારો	1,50,000		
	8,50,000		8,50,000

મિલકતોની ઊપજ :

જમીન-મકાન રૂ. 2,83,000; યંત્રો રૂ. 77,500; સ્ટોક રૂ. 62,700;
દેવાદારો - રૂ. 38,800

કુલ લેણદારોમાં રૂ. 10,000 પસંદગીના છે. આ ઉપરાંત રૂ. 75,000ના લેણદારોને ત્યાં રોકાણો ગીરવે છે. તે તેમણે રૂ. 78,000માં વેચ્યાં અને વધારો લિક્વિડેટરને આપ્યો છે. રૂ. 25,000ના લેણદારોને 20% ઓછા તથા રૂ. 15,000ના લેણદારોને 30% ઓછા ચુકવ્યા અને બાકીનાને પૂરેપૂરા ચુકવ્યા. ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને તા. 30-6-2022ના રોજ નાણાં ચુકવ્યાં. લિક્વિડેશન ખર્ચ રૂ. 5,690 થયો. લિક્વિડેટરને મહેનતાણું તેણે ઉપજાવેલ રકમનાં 1% (સલામત લેણદારો પાસેથી મળેલ વધારા સિવાયની) અને પસંદગીના લેણદારો સિવાયના બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમનાં 2% લેખે ગણવાનું છે.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

અથવા

4 નિરાશા લિમિટેડનું તા. 31-3-2022નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. 15
તે જ દિવસે કંપનીનું સ્વૈચ્છિક વિસર્જન કરવામાં આવ્યું :

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
શેરમૂડી :		જમીન-મકાન	4,00,000
‘A’ પ્રકારના ઇક્વિટી શેર		યંત્રો	2,00,000
રૂ. 100નો શેરદીઠ		રોકાણો	3,00,000
રૂ. 60 ભરપાઈ	3,00,000	દેવાદારો	3,15,000
‘B’ પ્રકારના ઇક્વિટી શેર		—ઘાલખાધ	15,000
દરેક રૂ. 10નો શેરદીઠ		— ધા. અનામત	15,000
રૂ. 7.50 ભરપાઈ	3,75,000	સ્ટોક	2,00,000
12.5%ના પ્રેફરન્સ શેર		રોકડ સિલક	50,000
દરેક રૂ. 100નો પૂરા		બેન્ક સિલક	1,50,000
ભરપાઈ	2,00,000	જાહેરાત ઉપલક ખાતું	2,80,000
રોકાણ વધઘટ ફંડ	75,000	નફા-નુકસાન ખાતું	2,65,000
12%ના ડિબેન્ચરો	2,50,000		
ડિબેન્ચર પર બાકી વ્યાજ	30,000		
બેન્ક લોન			
(સ્ટોક સામે તારણ)	2,50,000		
ડિરેક્ટરની લોન	75,000		
લેણદારો	5,00,000		
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	75,000		
	21,30,000		21,30,000

તા. 31-3-2022ના રોજ નિરાશા લિમિટેડનું મરજિયાત વિસર્જન થયું. જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (1) લિક્વિડેટરે દેવાદારોના 25% ઓછા અને બાકીની મિલકતોની ચોપડે કિંમત ઉપજાવી.
- (2) વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 20,000 થયો. લિક્વિડેટરને મિલકતોની ઊપજ પર 4% તથા બિનસલામત લેણદારોને ચુકવેલ રકમના 5% મહેનતાણું આપવાનું છે.
- (3) ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને તા. 30-06-2022ના રોજ ચુકવ્યાં.
- (4) ડિરેક્ટરની લોન, 5 કર્મચારીઓનો છેલ્લા 5 માસનો પગાર ચૂકવવા માટે લીધેલ છે.
- (5) પ્રેફરન્સ શેર ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેર છે, જેના પર એક વર્ષનું ડિવિડન્ડ ચુકવવાનું બાકી છે, જે અંગે આર્ટિકલ્સ મુજબ તેઓને અગ્ર હક છે.
- (6) લેણદારોમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે.
  - (અ) રૂ. 1,00,000ના લેણદારો, જેની પાસે અર્ધા યંત્રો ગીરો છે.
  - (બ) મેનેજિંગ ડિરેક્ટરનો છેલ્લા ચાર માસનો બાકી કુલ પગાર રૂ. 50,000.
  - (ક) છેલ્લા વર્ષનું કર્મચારી વીમા યોજના હેઠળ પ્રીમિયમ રૂ. 15,000.

લિક્વિડેટરની આવક-જાવક દર્શાવતું પત્રક બનાવો.

ENGLISH VERSION

1 The balance sheets of Mahi Ltd. and Om Ltd. as on 31-3-2023 20
are as follows :

Liabilities	Mahi Ltd. (Rs.)	Om Ltd. (Rs.)	Assets	Mahi Ltd. (Rs.)	Om Ltd (Rs.)
10% Preference shares of Rs. 10 each	1,00,000	75,000	Goodwill	45,000	—
Equity shares of Rs. 10 each fully paid	2,50,000	1,50,000	Land and Building	1,25,000	75,000
Securities Premium	15,000	—	Machinery	1,00,000	1,00,000
General Reserve	40,000	35,000	Stock	85,000	68,000
P & L Account	5,000	10,000	Debtors	1,35,000	55,000
Bank Overdraft	25,000	—	Bank Balance	—	12,000
Creditors	75,000	55,000	Cash balance	8,000	2,000
			Underwriting Commission	12,000	13,000
	5,10,000	3,25,000		5,10,000	3,25,000

On this date, the two companies decided to amalgamate and formed a new company Amidhara Ltd. with an authorized capital of 1,00,000 shares of Rs. 10 each and 5,000, 11% preference shares of Rs. 100 each. The following terms are agreed upon :

- (1) Four fully paid equity shares in the new Co. at Rs. 12 per share, are to be issued to every five equity shares of Mahi Ltd.
- (2) 1,000, 11% preference shares in the new Co. at face value are to be issued to preference shareholders of Mahi Ltd.
- (3) Machinery and stock of Mahi Ltd. are valued at Rs. 80,000 and Rs. 1,12,500 respectively. Debtors are taken over subject to 10% reserve for doubtful debts.
- (4) Rs. 5,000 will be retained by Mahi Ltd. for meeting liquidation expenses.
- (5) Om Ltd. will be paid Rs. 4,000 for liquidation expenses.
- (6) Goodwill, machinery and stock for Om Ltd. are valued at Rs. 15,000, Rs. 90,000 and Rs. 65,000 respectively.
- (7) Preference shares of Om Ltd. will be allotted 750, 11% preference shares of the new Co. and will be paid Rs. 12,000 in cash.
- (8) Requisite numbers of equity shares of the new company at 20% premium are to be issued to equity shareholders of Om Ltd.

Pass necessary journal entries and prepare the new balance sheet in the books of Amidhara Ltd.

OR

1 The following are the balance sheets of Vani Ltd. and Jiya Ltd. 20
as on 31-3-2023 :

Liabilities	Vani Ltd. Amt. (Rs.)	Jiya Ltd. Amt. (Rs.)	Assets	Vani Ltd. Amt. (Rs.)	Jiya Ltd. Amt. (Rs.)
10% preference share capital of Rs. 10 each	8,00,000	4,00,000	Goodwill	4,00,000	—
Equity share capital of Rs. 10 each fully paid	12,00,000	12,00,000	Fixed Assets	18,00,000	10,00,000
Securities Premium	—	2,00,000	Stock	6,60,000	6,00,000
General Reserve	6,00,000	—	Debtors	4,80,000	3,00,000
14% Debentures	4,00,000	2,00,000	Prepaid exp.	40,000	60,000
Creditors	5,00,000	4,00,000	Cash / Bank	3,60,000	4,00,000
Provident Fund	3,00,000	2,00,000	Preliminary Expenses	60,000	40,000
			Profit and Loss A/c	—	2,00,000
	38,00,000	26,00,000		38,00,000	26,00,000

It was decided to amalgamate both the companies and form the Bhavin Ltd. with Rs. 50,00,000 authorized capital of Rs. 10 each.

The conditions of amalgamation were as under :

For Vani Ltd. :

- (1) Equity shareholders were given 4 equity shares at Rs. 12 each of Bhavin Ltd. as against 3 equity shares.
- (2) Preference shareholders were given 5 equity shares at Rs. 12 each of Bhavin Ltd. as against 4 preference shares.
- (3) The 14% debenture holders will get 15% premium by allotting debentures each of Rs. 100 bearing interest at 10% p.a. at 8% discount.
- (4) The new company will give Rs. 80,000 in cash.
- (5) The Vani Ltd. will pay the amount of provident fund to the workers before amalgamation.
- (6) The new company will purchase all the assets and liabilities of the Vani Ltd. with following adjustments :
  - (a) The book value of fixed assets is 60% of its market value. Fixed assets are to be valued at market value.
  - (b) 10% bad debts reserve is to be provided on debtors.
  - (c) The other assets and liabilities are to be taken at book values.

For Jiya Ltd. :

- (1) The fixed assets are to be valued 40% more.
- (2) The stock is to be valued at Rs. 5,40,000.
- (3) Other assets and liabilities are to be taken at book value.

- (4) Goodwill is to be taken at Rs. 2,00,000.
- (5) 10% bad debts reserve to be provided on debtors.
- (6) 14% debenture holders were to be allotted such number of debentures in the new company bearing 10% interest p.a. so that they can earn same amount of interest.
- (7) The new company will issue 1,60,000 equity shares at Rs. 12 each and the remaining purchase price is to be paid by cash.

The new company has issue the remaining equity shares to public at 20% premium.

From the above information pass necessary journal entries in the books of Bhavin Ltd. and also prepare balance sheet after amalgamation.

2 Balance Sheets of Ram Ltd. and Sita Ltd. are under as on 31-3-2023 : 20

Liabilities	Ram Ltd.	Sita Ltd.	Assets	Ram Ltd.	Sita Ltd.
Subscribed Capital :			Fixed assets	21,60,000	12,00,000
Equity shares of Rs. 100 each fully paid	16,00,000	–	Investments (market price Rs. 2,00,000)	–	1,80,000
Equity shares of Rs. 100 each Rs. 50 paid	–	12,00,000	Current Assets	7,20,000	5,76,000
General Reserve	2,00,000	–	Prelim. Exp	1,20,000	44,000
12% Debentures	6,00,000	4,00,000	Profit and Loss A/c	–	2,00,000
Creditors	6,00,000	6,00,000			
	30,00,000	22,00,000		30,00,000	22,00,000

With following terms, Ram Ltd. absorbs Sita Ltd. on 1-4-2023 :

- (1) The book value of Ram Ltd.'s fixed assets is 10% less than its market price.
Current assets of Sita Ltd. includes stock of Rs. 1,76,000 which is valued 10% higher price.
  - (2) Ram Ltd.'s 3 equity shares fully paid will be given against Sita Ltd.'s 10 equity shares. Considering the intrinsic value of share of both the company and balance will be paid in cash
- Prepare necessary accounts in the books of Sita Ltd. and pass journal entries in the books of Ram Ltd.

OR

2 The following are the balance sheet of Ajay Ltd. as on
31-3-2023 :

20

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Equity share capital of Rs. 10 each	1,20,000	Goodwill	15,000
General Reserve	18,750	Land and Building	60,000
P & L Account	13,500	Machinery	60,000
8% Debentures	45,000	Investments	22,500
Creditors	27,750	Stock	30,000
Provision for Taxation	15,000	Debtors	37,500
		Bank Balance	15,000
	2,40,000		2,40,000

Vijay Ltd. absorbed Ajay Ltd. on the following conditions :

- (1) Vijay Ltd. has agreed to acquire goodwill and other assets (except investments) of Ajay Ltd.
- (2) Discharge the old debentures at 8% premium by issue of 16% new debentures at 10% discount.
- (3) Issue 3 equity shares of Vijay Ltd. at market price of Rs. 11 for 2 equity shares of Ajay Ltd.
- (4) Pay Rs. 2 in cash for every share of Ajay Ltd.
- (5) Pay absorption expenses of Rs. 3,000.
- (6) Ajay Ltd. sells the investments for Rs. 24,000. 1/3 of the shares received from Vijay Ltd. are sold at Rs. 10.50 each. Tax liabilities determined at Rs. 18,000.
- (7) Ajay Ltd. values Land and Building 25% more and machinery 20% below the book value.
Stock at Rs. 26,250 and debtors subject to 5% provisions for doubtful debts.

Prepare in the books of Ajay Ltd :

- (1) Realization A/c.
- (2) Bank A/c.
- (3) Shareholders A/c. and pass journal entries in the books of Vijay Ltd.

3 The Balance Sheet of Ashish Ltd. as on 31-3-2023 :**15**

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Authorized and issued		Patents	2,45,000
Capital :		Building	6,00,000
5,000, 6% preference		Debtors	1,20,000
shares of Rs. 100 each		Stock	1,80,000
fully paid	5,00,000	Cash	5,000
6,000 equity shares of		P & L Account	1,50,000
Rs. 100 each fully paid	6,00,000		
5% Debentures	1,00,000		
Outstanding interest on			
debentures	20,000		
Creditors	80,000		
	13,00,000		13,00,000

The following scheme was passed and sanctioned :

- (1) Hiren Ltd. to be formed to take over the business.
- (2) One share of Rs. 50 each fully paid in the new company to be issued for every three equity shares in the old company.
- (3) Three shares of Rs. 50 each fully paid in the new company to be issued for every five preference shares in the old company.
- (4) Debenture holders to be paid in full by Hiren Ltd.
- (5) The creditors would receive 80 percent of the sums due to them in fully paid shares of Rs. 50 each in the new company to be written off.
- (6) Patents and profit and loss account to be written off.
- (7) Arrears of preference dividend to be cleared by issuing one Rs. 50 fully paid equity share in every twenty preference shares held in the old company.
- (8) Any balance available by the scheme to be used in writing down building.

Pass closing entries in the books of Ashish Ltd.

OR

3 On 31-3-2023 the balance sheet of Dinesh Ltd. was as under : **15**

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Issued share capital :		Goodwill	2,10,000
1,750, 6% Cum Pref.		Land and Buildings	3,13,250
shares of Rs. 100		Plant & Machinery	2,45,000
each	1,75,000	Cash balance	1,750
5,250 Equity shares of		P & L Account	1,05,000
Rs. 100 each	5,25,000		
5% Debentures	1,05,000		
Creditors	52,500		
Bills Payable	17,500		
	8,75,000		8,75,000

A scheme of reconstruction was agreed upon as under :

- (1) A new company to be formed called Sandip Ltd. with authorized capital of 11,375 equity shares of Rs. 100 each.
- (2) One equity share of Rs. 50 paid in the new company to be issued for each equity share in old company.
- (3) One equity share of Rs. 50 paid in the new company to be issued for each preference share in old company.
- (4) Debenture holders to receive 1,050 equity shares in the new company.
- (5) Creditors and bills payable to be taken over by the new company.
- (6) The remaining unissued shares to be taken up and paid for in full by the directors.
- (7) The new company to take over assets of the old company subject to :
  - (a) Writing down plant and machinery by Rs. 1,05,000
  - (b) Adjusting goodwill as required.

You are required to prepare :

- (a) Statement showing the calculation of purchase price.
- (b) Necessary accounts in the books of Dinesh Ltd.
- (c) Balance sheet of Sandip Ltd.

4 Asha Ltd. went into voluntary liquidation on 31-03-2022.

15

The balance sheet as on that date was as under :

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Share capital :		Land and Building	3,50,000
2,000, 12% Preference		Machinery	1,60,000
shares of Rs. 100 each	2,00,000	Investments	75,000
2,000 'A' equity shares		Stock	70,000
of Rs. 100 each		Debtors	61,300
(Rs. 80 paid up)	1,60,000	Cash Balance	28,700
1,500 'B' equity shares		P & L Account	80,000
of Rs. 100 each		Preliminary Exp.	25,000
(Rs. 60 paid up)	90,000		
1,000 'C' equity shares			
of Rs. 100 each			
(Rs. 40 paid up)	40,000		
10% Debentures	2,00,000		
Outstanding interest			
on debentures	10,000		
Creditors	1,50,000		
	8,50,000		8,50,000

Assets realized :

Land-Building Rs. 2,83,000; Machinery Rs. 77,500; Stock Rs. 62,700; Debtors Rs. 38,800

Rs. 10,000 in total creditors are preferential. Investments were mortgaged with creditors of Rs. 75,000 who realized Rs. 78,000 of the same. The excess was given to liquidator. Creditors of Rs. 25,000 were paid up 20% less and creditors of Rs. 15,000 were paid 30% less. Remaining creditors were paid fully.

Debenture holders were paid on 30-6-2022. Liquidation expenses were Rs. 5,690. Liquidator is entitled to a remuneration of 1% on the assets realized by him and 2% on the amount distributed to unsecured creditors other than preferential creditors.

Prepare final statement of liquidator. Show necessary calculations.

OR

4 The balance sheet of the Nirasha Ltd. as on 31-3-2022 is as under : 15

Liabilities	Amt. (Rs.)	Assets	Amt. (Rs.)
Share capital :		Land and Building	4,00,000
‘A’ Equity shares of		Machinery	2,00,000
Rs. 100 each, Rs. 60		Investment	3,00,000
paid up per share	3,00,000	Debtors	3,15,000
‘B’ Equity shares of		–Bad debts	15,000
Rs. 10 each, Rs. 7.50		– B.D.R.	15,000
paid up per share	3,75,000	Stock	2,00,000
12.5% Preference shares		Cash Balance	50,000
of Rs. 100 each		Bank Balance	1,50,000
fully paid	2,00,000	Advertisement	
Investment fluctuation fund	75,000	Suspense A/c	2,80,000
12% Debentures	2,50,000	Profit and Loss A/c	2,65,000
Outstanding interest			
on debentures	30,000		
Bank Loan (against stock)	2,50,000		
Director’s Loan	75,000		
Creditors	5,00,000		
Provident fund	75,000		
	21,30,000		21,30,000

On 31-3-2022 the Nirasha Ltd. went into voluntary liquidation. Necessary informations are as under :

- (1) Liquidator has realized debtors at 25% less and remaining assets at their book values.
- (2) Dissolution expenses were Rs. 20,000. The liquidator is entitled to a remuneration at 4% on assets realized and 5% on the amount paid to the unsecured and preferential creditors.
- (3) Debenture holders are paid on 30-06-2023.
- (4) Director’s loan is taken for making a payment of outstanding salary of 5 clerks for last 5 months.
- (5) Preference shares are cumulative preference shares. Preference dividend is in arrears for last one year only. Articles provide for the payment of the arrears of the dividend at the time of winding up of the company.
- (6) Creditors include the following :
  - (a) Including a creditor of Rs. 1,00,000 having half of the machinery as mortgaged.
  - (b) Outstanding salaries of managing director for last 4 months Rs. 50,000.
  - (c) Premium under employee’s state insurance scheme for last year Rs. 15,000

Prepare liquidator’s final statement of receipts and payments.